

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Villamosmérnöki és Informatikai Kar Méréstechnika és Információs Rendszerek Tanszék

Logikai tervezés

Házi feladat

Programozható jelgenerátor

Kardos Bálint, ZI84PX Murányi Péter, A74MW9 Konzulens: Dr. Fehér Béla

Tartalomjegyzék

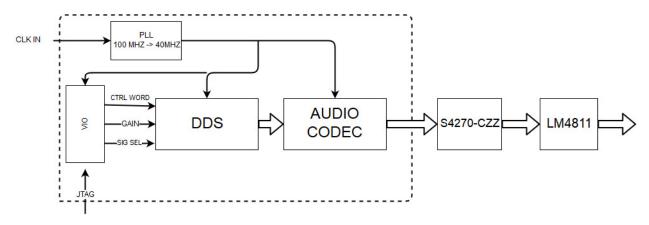
1.	Feladat	1
2.	Tervezés	1
3.	Megvalósítás	1
	3.1. DDS	1
	3.2. LUT	2
	3.3. Dithering	3
	3.4. Audio codec	3
	3.5. VIO és PLL	3
	3.6. Toplevel	3
4.	Erőforrásigény	3
5 .	Szimuláció	4
6.	Éles teszt	4
7.	Forráskód	6
	7.1. DDS	6
	7.2. Szinusz LUT	9
	7.3. DDS toplevel	10
Hi	vatkozások	19

1. Feladat

A félév során egy programozható jelgenerátor Logsys Kintex-7-es kártyára történő fejlesztése volt a feladat. A jelgenerátor választhatóan szinusz-, háromszög- és négyszögjelet szolgáltat. Az FPGA-ban DDS (Direct Digital Synthesis) segítségével történik meg a jelszintézis, és a szintetizált jel I2S kommunikációval kerül az audio codec-hez, amely elvégzi a digitál-analóg konverziót. Az audio codec miatt a jelgenerátor frekvenciatartománya 20 Hz - 20 kHz-re korlátozódik.

2. Tervezés

A következőekben a DDS alapvető megfontolásain és működésének elvén keresztül kerülnek ismertetésre az egyes tervezési lépések.

1. ábra. Rendszer blokkdiagramja

3. Megvalósítás

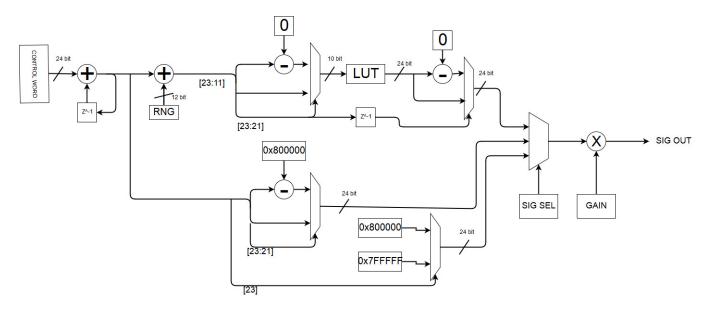
3.1. DDS

A DDS modul tartalmazza a digitális jelet létrehozó hardvert. Az egész modul szinkron a rendszer 40MHz-s jelével, minden egység rendelkezik reset bemenettel, ami valamilyen kezdeti állapotba állítja azt. A modul belső funkciók szerint van szétosztva és megírva. A hullámformák párhuzamosan generálódnak, majd egy multiplexerrel választódik ki a megfelelő kimenet, ami egy szorzóval skálázódik.

Az első rész maga a NCO, ez verilogban nem több mint egy 24 bites regiszter amihez minden felfutó élen hozzáadjuk a vezérlő szavat. Az így kapott jel fogja a bemenetet képezni az összes többi alegységre. A számláló reset jellel nullázható.

A következő rész végzi a szinusz hullám generálását. A szinusz jel létrehozására egy LU-otT (LookUp Table) használunk. Ez a LUT tartalmazza a szinusz értékeit, mivel 24 bites a kimenet, így 24 bites előjeles formában. A LUT 1024 elemből áll, tehát 10 bites a címbemenete, és mivel minden extra bit felbontás 6 dB-t jelent a dinamika tartományban, így csak a szinusz

egy negyede van eltárolva. Ahhoz hogy ebből az egy negyedből egy teljes szinuszt kapjunk, mind a LUT ki és bemenetét manipulálnunk kell, attól függően hogy a szinusznak éppen melyik negyedében vagyunk. Az NCO kimenetéhez egy dither jel van hozzáadva, hogy a kvantálási hibából adódó spektrumhibát korrigáljuk. A dither 12 bites, ugyanis úgy a legoptimálisabb, ha mérete megegyezik a kvantáláskor levágott bitek számával.

2. ábra. DDS elvi működésének blokkdiagramja

A negyed meghatározására az NCO+dither kimenetének felső két bitjét használjuk. Ezekkel határozzuk meg hogy éppen milyen műveleteket kell végrehajtani a LUT címbemenetére adott adattal, illetve a kimeneti jellel. A LUT címbemenete a NCO+dither jel [21:12] tartománya. Első negyedbe nem végzünk semmilyen műveletet a LUT címbemenetére adott jellel, kimenetét se manipuláljuk. Második negyedben a kimenetet ugyan nem manipuláljuk, de a címbemenet értékét nullából kivonva adjuk a LUT bemenetére, ezzel fordított sorrendben kapjuk meg a jeleket a kimeneten. Harmadik és negyedik negyedben a kimeneten is műveletet kell végezni. Ahhoz hogy a szinusznak a negatív felét megkapjuk a LUT kimeneti értékét nullából vonjuk ki. Mivel a LUT egy órajeles késéssel ad jelet a kimenetén, a kimenettel végzett műveletet meghatározó jelet egy órajellel késleltetni kell egy flip-flop segítségével.

A négyszögjel létrehozása nagyon egyszerű, mindössze az NCO MSB-jét kell venni és ha nulla akkor a kimenet 0x800000, ha egy akkor 0x7FFFFF.

A háromszög jel se bonyolult, szinuszhoz hasonlóan itt is négy negyedre bontjuk a jelet és a negyedek szerint állítjuk elő. Első negyed az NCO nyers kimenete [21:0] tartományban, kettővel megszorozva (balra shiftelés). Második és harmadik negyedben az NCO [21:0] értékét 0x800000-ből vonjuk ki hogy megkapjuk a lefutó élet. Negyedik negyedben szintén nem manipuláljuk az NCO kimenetét, ugyanis a kettes komplemenses számábrázolás miatt a negatív tartományban vagyunk alapból, elég egyszerűen felfelé számolni.

A kiválasztott jelet skálázni kell a bemenetnek megfelelően, erre egy szorzót használunk. A skálázó érték egy 16 bites kettes komplemensű szám, amiből 2 bit MSB az egész érték, a többi törtrész. A szorzás után a kapott értéket el kell tolnunk jobbra 14 bittel, ugyanis fixpontos szorzásnál a törtrészek száma összeadódik. Az innen kapott kimeneti jel lesz a DDS kimeneti jele.

3.2. LUT

A modul egy python szkripttel lett generálva. A LUT tárolja a szinusz generátorhoz szükséges értékeket. Egy negyedet tárol 1024 mintán. A címbemenetre adott értékkel egy case blokk kiválasztja a megfelelő értéket és megjeleníti a kimeneten. Ebben a case blokkban lévő elemek egy python szkripttel lettek generálva. A LUT úgy lett megírva hogy a szintézer felismerje és blokkram-ba helyezze el. Így az 1000 elem egy 16k-s BRAM egységet foglal el.

3.3. Dithering

A pszeudo véletlenszám generátort, nem mi írtuk, kész kódot használtunk. A leírása és használatának menete ezen a linken érhető el. A modul úgy lett konfigurálva, hogy egy 12 bites uniform eloszlású véletlen számot adjon a kimenetén minden óra jelben.

3.4. Audio codec

A külső audio codec meghajtására a tárgy során gyakorlaton készített FIR szűrő feladatból vett kódot használjuk. Mivel 40MHz-vel van meghajtva a rendszer, így át kellet állítani a konfigurációs lábak állapotát, hogy single-speed üzemmódba működjön az eszköz. Ezen túl nem kellett módosítani a kódot. A kimenet mindkét csatornájára a DDS kimeneti jele van csatlakoztatva.

3.5. VIO és PLL

A DDS konfigurálásához három jel szükséges. Az NCO szabályozó szava (frekvencia), skálázás mértéke, illetve a jelforma kiválasztó jel. Ezeket a bemeneteket nem lehetett volna egyszerűen megvalósítani a Logsys Kintex-7 kártyán, így JTAG-en keresztül VIO-val valósítjuk meg ezeket. Ennek segítségével a számítógéphez csatlakoztatva, Vivado-n keresztül tudjuk állítani ezeket az értékeket. A VIO modul a Vivado beépített IP varázslójával lett létrehozva.

Mivel a belső rendszer meghajtásához 100MHz a kimeneti 20Hz - 20kHz frekvenciatartományt figyelembe véve túl sok, alacsonyabb frekvenciát érdemes használni. Ez 40MHz-nak lett megválasztva, melyet egy PLL-el állítunk elő. Ezt a PLL-t szintén a Vivado IP varázslójával állítottuk elő.

3.6. Toplevel

A toplevel csak a modulokat és összeköttetéseket tartalmazza. A bemeneti 100MHz a PLL bemenetét hajtja meg. Az összes modul ennek a PLL-nek a 40MHz-s kimenetével van meghajtva. A reset vonal egy külső dombbal és a PLL locked invertált kimenetével van ÉS kapcsolatban, hogy minden modul akkor induljon csak el ha már stabil a belső órajel.

Mivel az audio codec kimenete egy állítható erősítőre van kötve, így a panelon egy gomb és tolókapcsoló rá lett kötve erre az erősítőre, hogy állítható legyen az erősítése.

4. Erőforrásigény

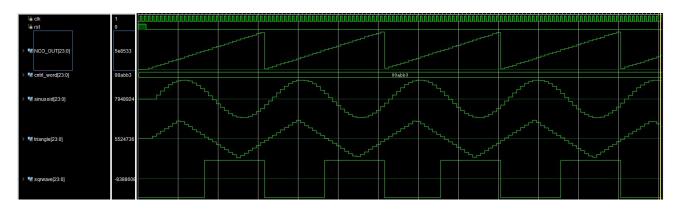
A felhasznált erőforrások implementáció után a Kintex-7 kártyán:

Resource	Utilization	Available	Utilization %
LUT	737	41000	1.80
LUTRAM	24	13400	0.18
FF	1131	82000	1.38
BRAM	1	135	0.74
DSP	1	240	0.42
10	16	300	5.33
BUFG	3	32	9.38
PLL	1	6	16.67

3. ábra. Erőforrás használat

5. Szimuláció

A szimuláció során 100MHz-vel lett meghajtva a DDS modul, a kapott eredmények a 4. ábrán láthatóak.

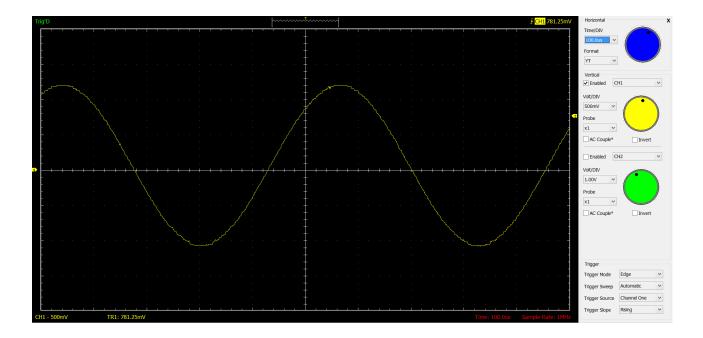

4. ábra. DDS szimulációja

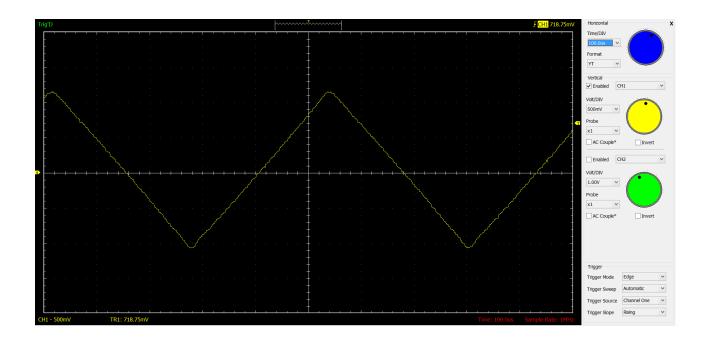
Látható hogy az NCO által létrehozott fűrészjel periódusával megegyezik az összes jel. A háromszög és négyszögjel semmi különöset nem tartalmaz, viszont a szinusz jel érdekes, ugyanis a dither hozzáadásával azt reméljük hogy javul a jel spektruma. Ennek a tesztelésére két szimulációt futtatunk,

6. Éles teszt

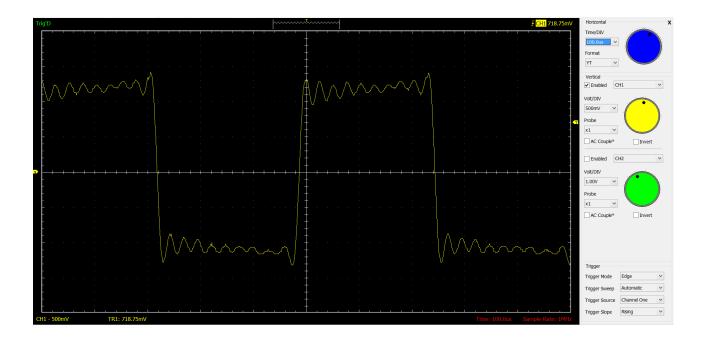
Az eszköz élesben is ki lett próbálva. Ehhez egy USB-s oszcilloszkópot használtunk. A Kintex-7 panel audio kimenetét vizsgáltuk. A kapott jelalakok alább láthatóak. A beállított frekvencia 2kHz volt.

5. ábra. Szinusz kimenet

6. ábra. Háromszögjel kimenet

7. ábra. Négyszögjel kimenet

A szinusz és háromszögjel viszonylag szabályos, viszont a 7. ábrán látható négyszögjelnek erős lengései vannak. Ez abból következik hogy a DAC nem ilyen célokra lett kitalálva, csak hangjeleket kell előállítania ami többnyire szinuszjel, éppen ezért egy beépített szűrő található a codec-ben ami láthatóan kiszűri a magasfrekvenciás komponenseket a jelből. A négyszögjel kimenet olyan 4kHz felett szinte használhatatlan már.

7. Forráskód

7.1. DDS

```
'timescale 1ns / 1ps
module DDS (
                //Reset,clock
                input clk,
                input rst,
                //Controll
                input [23:0] cntrl_word,
                input [1:0] wave_sel,
                input [14:0] attenn,
                //Output
                output [23:0] wave_out,
                //DEBUG
                output [23:0] nco_out,
                output [23:0] sin_out,
                output [23:0] tri_out,
                output [23:0] sqr_out,
                output [23:0] nco_dith,
                output [11:0] rnd
```

```
);
//NCO
reg [23:0] nco_cnt = 0;
always @ (posedge clk)
begin
    #1;
    if(rst)
        nco_cnt <= 0;</pre>
    else
        begin
           nco_cnt <= nco_cnt + cntrl_word;</pre>
        end
end
//Dither
wire [11:0] rnd_gen;
wire [23:0] dith_out = nco_cnt + rnd_gen[11:0];
LFSR_Plus dither( .clk(clk),
                    .n_reset(~rst),
                    .enable(1,b1),
                    .g_noise_out(rnd_gen));
//SIN gen
//Használt regiszterek,összeköttetések
wire [1:0] quad_sel = dith_out[23:22]; //A negyed meghatározására az NCO felső 2 bitjét használjuk
reg quad_sel_z1, quad_sel_z2;
reg [9:0] LUT_address;
wire [22:0] sin_lut_out;
reg signed [23:0] sin_signal = 0;
//LUT be és kimenetének manipulálása
always @ (posedge clk)
begin
    #1;
    if (rst)
        begin
            LUT_address <= 0;
            sin_signal <= 0;
            quad_sel_z1 <= 0;
            quad_sel_z2 <= 0;
        end
    else
        begin
            //LUT kimenete 2 órajellel késleltetve van
            quad_sel_z1 <= quad_sel[1];
            quad_sel_z2 <= quad_sel_z1;
            //Cimbemenet kezelése
            if(quad_sel[0]) //2. és 4. negyed
                begin
                    LUT_address <= 10'h3FF - dith_out[21:12];
                end
```

```
else //1. és 3. negyed
                begin
                    LUT_address <= dith_out[21:12];
            //LUT kimenet mûveletei
            if(quad_sel_z1)  // 2. és 3. negyed
                begin
                    sin_signal <= 0 - sin_lut_out;
            else //1. és 2. negyed
                begin
                    sin_signal <= sin_lut_out;
        end
end
    //LUT példányosítása
SIN_LUT singen( .clk(clk),
                .address(LUT_address),
                .sin_out(sin_lut_out));
//COMP (SQR Wave)
wire [23:0] sqr_signal;
assign sqr_signal = (nco_cnt[23])? 24'h7FFFFF: 24'h800000;
//TRI Wave
reg signed [23:0] triangle_out = 0;
wire [23:0] nco_tri_in = nco_cnt;
always @ (posedge clk)
begin
    case(nco_tri_in[23:22])
        2'b00 : triangle_out[23:1] <= nco_tri_in;</pre>
        2'b01 : triangle_out[23:1] <= 24'h800000 - nco_tri_in;
        2'b10 : triangle_out[23:1] <= 24'h800000 - nco_tri_in;
        2'b11 : triangle_out[23:1] <= nco_tri_in;</pre>
    endcase
end
//Output select
wire signed [23:0] selected_wave;
assign selected_wave = (wave_sel == 2'b0)? sin_out: (wave_sel == 2'b01)? tri_out: (wave_sel == 2'b10) ? sqr_out:
//Attenuation
reg signed [39:0] multiply_out = 0;
wire signed [16:0] attennuation;
assign attennuation = {1'b0,attenn};
always @ (posedge clk)
begin
    #1;
```

```
if(rst)
           begin
                multiply_out <= 0;
        else
            begin
               multiply_out <= selected_wave * attennuation;</pre>
    end
   assign wave_out = multiply_out[38:14];
   //Debug connections
   assign nco_out = nco_cnt;
   assign sin_out = sin_signal;
   assign tri_out = triangle_out;
   assign sqr_out = sqr_signal;
   assign nco_dith = dith_out;
   assign rnd = rnd_gen;
endmodule
```

7.2. Szinusz LUT

```
'timescale 1ns / 1ps
//1024 elemï; \frac{1}{2} LUT egy szinusz elsï; \frac{1}{2} negyedï; \frac{1}{2}t tartalmazza
module SIN_LUT( input clk,
                input [9:0] address,
                 output reg [22:0] sin_out
    );
   //Adress latching
    reg [9:0] address_reg;
    always @ (posedge clk)
    begin
        address_reg <= address;
    //LUT
    always 0*
    begin
       case(address_reg)
        10'h000 : sin_out = 23'h000000;
        10'h001 : sin_out = 23'h003244;
        10'h002 : sin_out = 23'h006488;
        10'h003 : sin_out = 23'h0096cc;
        10'h004 : sin_out = 23'h00c910;
        10'h005 : sin_out = 23'h00fb53;
```

```
.

10'h3fc : sin_out = 23'h7fff62;

10'h3fd : sin_out = 23'h7fffa7;

10'h3fe : sin_out = 23'h7fffd9;

10'h3ff : sin_out = 23'h7ffff6;

endcase
end

endmodule
```

7.3. DDS toplevel

```
'timescale 1ns / 1ps
module DDS_tl( //CLK in
                input clk,
                input rst,
                //Codec wires
                output
                                  codec_m0,
                output
                                  codec_m1,
                                  codec_i2s,
                output
                output
                                  codec_mdiv1,
                                  codec_mdiv2,
                output
                output
                                  codec_rstn,
                output
                                  codec_mclk ,
                                  codec_lrclk,
                output
                                  codec_sclk,
                output
                                  codec_sdin,
                output
                                  codec_sdout,
               input
                //Volume
                input
                                  bt3,
                                  sw0,
                input
               output
                                  vol_clk,
                output
                                  vol_ud
   assign vol_clk = bt3;
   assign vol_ud = sw0;
   wire clk_pll_out;
   wire reset_internal;
   wire pll_lock;
   //CLK generation
   clk_wiz_0 clock_pll(.clk_in1(clk),
                        .reset(rst),
                        .locked(pll_lock),
                        .clk_out1(clk_pll_out)
   //RESET
   assign reset_internal = ~pll_lock | rst;
   wire [23:0] cntrl_word;
```

```
wire [1:0] signal_sel;
   wire [14:0] gain_set;
   vio_DDS vio(.clk(clk_pll_out),
               .probe_out0(cntrl_word),
               .probe_out1(signal_sel),
               .probe_out2(gain_set));
   //DDS
   wire [23:0] wave_out;
   DDS dds_int(.clk(clk_pl1_out),
               .rst(reset_internal),
               .cntrl_word(cntrl_word),
               .wave_sel(signal_sel),
               .attenn(gain_set),
               .wave_out(wave_out),
               .nco_out(),
               .sin_out(),
               .tri_out(),
               .sqr_out(),
               .nco_dith(),
               .rnd());
   //AUDIO CODEC
   codec_if codec( .clk(clk_pll_out),
                   .rst(reset_internal),
                   //IO connections
                   .codec_m0
                                (codec_m0),
                   .codec_m1
                                (codec_m1),
                   .codec_i2s (codec_i2s),
                   .codec_mdiv1 (codec_mdiv1),
                   .codec_mdiv2 (codec_mdiv2),
                   .codec_rstn (codec_rstn),
                   .codec_mclk (codec_mclk),
                   .codec_lrclk (codec_lrclk),
                   .codec_sclk (codec_sclk),
                   .codec_sdin (codec_sdin),
                   .codec_sdout (codec_sdout),
                   //We don't care about outputs
                   .aud_dout_vld (),
                   .aud_dout
                               (),
                   //Inputs, same on both channel
                   .aud_din_vld (2'b11),
                   .aud_din_ack (),
                   .aud_din0
                                (wave_out),
                   .aud_din1
                                 (wave_out)
                   );
endmodule
```

Hivatkozások

```
[1] 2018. május 28.
[2] Dither generátor
    <a href="https://eewiki.net/pages/viewpage.action?pageId=16351401">https://eewiki.net/pages/viewpage.action?pageId=16351401</a>
    2018. május 28.
[3] 2018. május 28.
[4] 2018. május 28.
[5]
[6] 2018. május 28.
```